

دیابت

نیازها و اولویتهای آموزشی بیماران کتواسیدوز دیابتی
آشنایی با علت بیماری
آموزش علائم هشدار بیماری
آموزش نحوه صحیح مصرف داروها و تزریق انسولین
آموزش رژیم غذایی
آموزش میزان فعالیت و تحرک و تاثیر آن بر سلامتی و رسیدن به وزن ایده آل
آموزش کنترل قند خون در منزل
ارجاع به واحد پرستاری آموزش و پیگیری بیماران

درمان کتواسیدوز دیابتی

- بستری در بیمارستان و جایگزین کردن مایعات از دست رفته و الکترولیت هایی مانند سدیم و پتاسیم که موجب تنظیم کارکرد سلول ها میشود از طریق داخل وریدی یا وصل سرم
- تزریق انسولین
- شروع آنتی بیوتیک در صورت وجود عفونت

تغذیه

در مرحله حاد بیماری برای شما سرم وصل میشود تا نیاز تغذیه ای شما را تا حدودی برآورده کند. پس از بهتر شدن حال عمومی اجازه پزشک میتوانید ابتدا مایعات مصرف کنید و در صورت تحمل رژیم دیابتی را شروع کنید. در صورتی که تهوع و استفراغ دارید از نوشیدن و آشامیدن خودداری نمایید و به پرستار خود اطلاع دهید. در صورت بی اشتها بی غذا را کم و در وعده های غذایی بیشتر میل کنید. سعی کنید مایعات بیشتری مصرف کنید.

فعالیت

در مرحله شدید بیماری، استراحت کافی در بستر برای درمان کامل بیماری لازم است. برای خروج از بستر، پس از اجازه پزشک ابتدا مدتی در لبه تخت نشسته و پاها را آویزان کنید، در صورت نداشتن سرگیجه، تاری دید و ... با کمک تیم مراقبتی راه بروید.

نیازهای آموزشی، تشخیص پرستاری، دستورالعمل و راهنمای آموزش به بیمار

مراقبت

- ❖ در صورت بروز علائم کاهش قند خون از قبیل احساس ریزش عرق یا سرما (در لمس پوست سرد و مرطوب)، احساس ضعف و لرزش بدن، احساس گزگز در اطراف لب ها و پاها، احساس گرسنگی، تاری دید، تغییرات عاطفی (آشفته‌گی یا عصبانیت)، رنگ پریدگی، بریده بریده سخن گفتن و خواب آلودگی اطلاع دهید.
- ❖ در صورت بروز علائم افزایش قند خون از قبیل افزایش اشتها و سپس کاهش اشتها، سردرد، تهوع و استفراغ، دل درد، ضعف، تاری دید، خشکی دهان، تشنگی مفرط، افزایش ادرار و خستگی مفرط، به پزشک خود اطلاع دهید.
- ❖ آزمایشاتی مانند اندازه گیری قند خون و .. به صورت مکرر برای شما انجام میشود.
- ❖ از دستکاری سرم ها و رابط های متصل به خود خودداری کنید.
- ❖ از مصرف خودسرانه دارو بغیر از داروهای تجویز شده بدون اجازه پزشک خودداری کنید.
- ❖ داروها طبق تجویز پزشک و در فواصل مشخص توسط پرستار به شما داده خواهد شد.

رژیم غذایی

- مصرف مواد غذایی نشاسته ای مانند برنج، نان، سیب زمینی و خشکبار مانند انجیر خشک، توت خشک و کشمش را محدود کنید.
- دو تا سه عدد میوه، در روز مصرف کنید.
- حتی الامکان میوه ها را با پوست میل کنید و از مصرف آبمیوه بسته بندی شده اجتناب کنید.
- مرغ و ماهی را کملا" بدون پوست (آب پز یا کبابی) استفاده کرده و گوشت قرمز را به مقدار کم مصرف کنید.
- از مصرف مغز، دل و جگر، کله پاچه، لبنیات پر چرب، بستنی، خامه و کیک های خامه ای، مربا، قند، شکر و نوشابه اجتناب کنید.

فعالیت

- ❖ برای پیشگیری از افت قند خون، از انجام ورزش شدید و فعالیتهای سنگین بدنی خودداری کنید. قبل از ورزش و فعالیت بدنی سنگین یک میان وعده در برنامه ی غذایی خود بگنجانید.
- ❖ برای تنظیم قندخون ورزش هایی مانند پیاده روی، شنا و دوچرخه سواری را طبق نظر پزشک انجام دهید.

مراقبت

- تعداد وعده های غذایی خود را زیاد و حجم غذای مصرفی در هر وعده را کم کنید.
- به جای ۳ وعده حداقل ۶ بار در روز از غذا استفاده کنید.
- بهتر است مابین صبحانه، نهار و شام سه میان وعده حدود ۱۰ صبح، ۴ بعد از ظهر و قبل از خواب مصرف کنید.

نیازهای آموزشی، تشخیص پرستاری، دستورالعمل و راهنمای آموزش به بیمار

- در صورتی که انسولین رگولار (شفاف) مصرف می کنید ۳ ساعت پس از تزریق انسولین احتمال افت قند خون خواهید داشت.
- در صورتی که انسولین ان. پی. ایچ (شیری) مصرف میکنید عصرها و یا قبل از شام احتمالاً افت قند خون خواهید داشت.
- همیشه کارت دیابت خود را به همراه داشته باشید تا هنگام بروز مشکل، اطرافیان شما بتوانند عکس العمل صحیحی داشته باشند.
- انسولین را در دو طرف شکم به فاصله چهار انگشت از دور ناف، قسمت بال و بیرونی بازوها، بال و بیرون ران تزریق کنید.
- در ناحیه شکم سرنگ انسولین را با زاویه ۹۰ درجه یا مستقیم، در ناحیه بازو و ران، سرنگ را با زاویه ۴۵ درجه یا مایل بگیرید.
- تزریق انسولین را به صورت چرخشی انجام داده و فاصله هر تزریق با تزریق بعدی را ۲سانتیمتر در نظر بگیرید.
- انسولین را طبق دستور پزشک و در ساعت های مشخص مصرف نمایید.
- نوار (کیت) آزمایش کتون ادرار را از داروخانه تهیه نمایید و زمانی که علائم کتواسیدوز دیابتی را داشتید این آزمایش را در منزل انجام دهید.

زمان مراجعه بعدی

- در صورت بروز علائم عفونت مانند تب، ضعف و...به پزشک مراجعه کنید.
- در صورت فراموش کردن دوز انسولین و یا دیابت غیر وابسته به انسولین و داشتن علائم از قبیل پوست گرم و خشک، گرسنگی هوا، بوی شیرین و یا بوی میوه در تنفس که توسط خانواده تشخیص داده میشود، احساس گیجی و عدم آگاهی به اطراف، سریعاً به اورژانس مراجعه و یا با ۱۱۵ تماس بگیرید
- به طور مرتب و منظم جهت ادامه درمان به پزشک مراجعه کنید

چند نمونه تشخیصهای پرستاری در بیماران کتواسیدوز دیابتی

اختلال در تحرک و فعالیت جسمی	بروز دیابت به دلیل شیوه نادرست زندگی
خطر سقوط	اختلال در الگوی تغذیه
کمبود آگاهی در زمینه کنترل بیماری و علائم	استرس و اضطراب
اختلال در الگوی خواب	نقص در مراقبت از خود
خطر بروز کاهش سطح هوشیاری	اختلال در تمامیت پوست
	خطر بروز سندرم متابولیک

منابع :

- Nanda nursing diagnoses 2021-2023
- Brunner Suddarth's textbook of Medical surgical Nursing 2018
- <https://familydoctor.org>
- راهنمای بالینی پرستاری مبتنی بر شواهد
- clinicalkey
- کارگروه درون بخشی آموزش به بیمار بخشهای داخلی و سی سی یو